

**BANDIRMA
ONYEDİ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ**

4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar ve Yenilikçi Çalışmalar Sempozyumu

**4th International Symposium of Scientific
Research and Innovative Studies**

Bildiriler Kitabı Proceedings Book

**13-16 Mart 2024
13-16 March 2024**

ISBN: 978-625-94317-1-0

Afet Sonrası Sosyal Mekân Üretimine Yönelik Tasarım Rehberi

Design Guideline for the Production of Post-Disaster Social Space

Esin Bölükbaş Dayı^{*1}, Funda Alyanak Kaya²

*: esin.dayi@antalya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7427-3250

¹ Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Antalya Bilim Üniversitesi, Antalya, Türkiye

² Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Antalya Bilim Üniversitesi, Antalya, Türkiye

ÖZET

Şubat 2023'te Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7,7 şiddetindeki deprem, bölgede yaşayan 13,5 milyon insanı doğrudan etkilemiştir. Geniş bir coğrafyada yıkımlara sebep olan doğal afetten sonra ortaya çıkan barınma sorunu çadır kentler, konteyner mahalleler gibi geçici yerleşimlerle büyük oranda çözülmüştür. Sosyal ve kültürel faaliyetler ise çadırlarda veya etkinlikler için uygun olmayan niteliksiz mekânlarda yapılmaktadır. Çok amaçlı sosyal mekân tasarımını afet sonrası yeniden yapılanma stratejisinin önemli bir bileşeni olarak gören araştırmanın hedefi, afet bölgelerinde inşa edilecek sosyal mekânların niteliğini artırıcı ilkeleri belirlemektir. Afet bölgeleri için hazırlanmış olan sosyal mekân proje önerileri ve uygulamaları incelenerek, elde edilen kuramsal ve pratik bilgi birikiminin derlenmesi, yapı üretim sürecindeki aktörlerin ve rollerinin araştırılması, ortak değerlerin ve önceliklerin belirlenmesi rehber kapsamındaki tasarım ilkeleri için belirleyici olmuştur. Araştırma kapsamında, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan kentsel tasarım rehberi hazırlama el kitabı, farklı ülkelerde ve farklı ölçeklerde hazırlanmış kentsel tasarım rehberleri ve afet sonrası yapılaşmaya ilişkin uluslararası/ulusal yönetmelikler ışığında temalar belirlenmiş ve analiz tablosu oluşturulmuştur. Tabloda, afet sonrası süreçlerde kamu kurumları, sivil toplum örgütleri, üniversiteler gibi farklı aktörler tarafından tasarlanan/uygulanan projeler, çevresel, mekânsal, sosyal, sürdürülebilirlik, stratejik bağlamlara ve bu bağlamları oluşturan alt ölçütlere göre analiz edilmiştir. Bu süreçte, afet sonrası yapılanmada rol oynayan kurum ve kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan analizler doğrultusunda, afet sonrası sosyal mekân üretiminde yol gösterici nitelikteki genel ilkelerden oluşan tasarım rehberi hazırlanmıştır. Çerçeve öneriler barındıran rehber aracılığıyla, afet sonrası yapılanma konusundaki literatüre ve üretim pratiğine katkı sağlamak hedeflenmektedir. Gelecekte karşılaşılabilecek olası afet durumlarında hazır bir kaynak olarak ulaşılabilir olacak rehber, TÜBİTAK 1002 Hızlı Destek Programı tarafından desteklenen araştırma projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler—Afet sonrası yapılanma, sosyal mekân, tasarım rehberi

ABSTRACT

In February 2023, the 7,7 magnitude earthquake in Kahramanmaraş-Pazarcık, directly affected 13,5 million people in the region. Temporary accommodation problem has been solved to a large extent with tent cities and container settlements. However, social and cultural activities are held in unqualified venues that are not suitable. The aim of the research, which

considers the social space design as an important component of the post-disaster reconstruction; is to develop design principles that will lead the production of qualified social spaces in disaster areas. Compiling theoretical and practical knowledge from post-disaster social space project proposals and applications, defining the actors and their roles, determining common values and priorities have been decisive for the design principles in the guideline. Within the research, themes were determined and analysis table was created in the light of Urban Design Guide Preparation Handbook, urban design guide examples and international/national regulations regarding post-disaster construction. Projects designed/implemented by different actors (public institutions, non-governmental organizations and universities) in post-disaster processes are analyzed according to environmental, spatial, social, sustainability, strategic contexts. During this process, interviews were held with institutions and people who play roles in post-disaster structuring. In line with the analyses, general principles for the post-disaster social space were turned into a design guideline. Through the guide, which includes framework recommendations, it is aimed to contribute to the literature and production practice on post-disaster structuring. The guide, which will be available as a ready resource in case of possible disasters that may occur in the future, has been prepared within the scope of the research project supported by TÜBİTAK 1002 Program.

Keywords- *Post-disaster structuring, social space, design guideline*